

Videi nekaitīga iegāde!

Zaļais publiskais iepirkums
Eiropā

Kopsavilkums

Ievads

Šis dokuments sniedz pārskatu par zaļo publisko iepirkumu (ZPI) Eiropas Savienībā (ES). Dokumentā tiek izskaidrots ZPI jēdziens un apkopotas svarīgākās ES un dalībvalstu politiskās nostādes šajā jomā. Tiek aplūkoti piemēri, kādus rezultātus un ieguvumus dod ZPI, balstoties uz valsts iestāžu īstenoto pieeju visā ES. Tiek apskatīti arī ZPI juridiskie un izdevumu lietderības aspekti.

Šis kopsavilkums ir balstīts uz daudz izsmeļošāku „Videi nekaitīga publiskā iepirkuma rokasgrāmatu”, kas pieejama lejupielādēšanai ES ZPI tīmekļa vietnē

(<http://ec.europa.eu/environment/gpp/handbook>).

Sīkāka informācija par ZPI Eiropā un dalībvalstīs pieejama avotos, kas uzskaitīti šā dokumenta beigās.

Politiskais konteksts

Eiropas Savienība aktīvi atbalsta un veicina zaļo publisko iepirkumu savas ilgtspējīga patēriņa un ražošanas politikas ietvaros. Paziņojums „Publiskais iepirkums, ņemot vērā vides uzlabošanas aspektus” 2008. gadā apstiprināja konkrētus ZPI mērķus, vienlaikus nosakot vairākus atbalsta pasākumus, kuri jāīsteno Eiropas Komisijai. Pavisam nesēn „Eiropa 2020” stratēģija noteica, ka publiskais iepirkums ir viens no galvenajiem līdzekļiem gudras, ilgtspējīgas un integrējošas izaugsmes sasniegšanai.

Kāpēc zaļais publiskais iepirkums?

Katru gadu valsts iestādes Eiropā patērē izdevumos vairāk nekā EUR 2 triljonus jeb 19 % no ES IKP. Tas dod valsts iestādēm gan iespēju, gan uzliek par pienākumu izmantot ZPI, lai veidotu pārdomātu iepirkumu politiku. Izmantojot ZPI, var samazināt publisko darbību tiešo ietekmi uz vidi un vienlaikus veicināt videi nekaitīgāku preču un pakalpojumu īpatsvara pieaugumu tirgū.

Zaļā publiskā iepirkuma priekšrocības:

- konkrētu mērķu un uzdevumu sasniegšana vides jomā, piemēram, oglekļa dioksīda emisiju samazināšana, energoefektivitāte un dabas resursu saglabāšana;
- izmaksu ietaupījums;
- lielāka iedzīvotāju, uzņēmēju un sabiedrības uzticība valsts pārvaldes iestādēm;
- jauninājumu un videi draudzīgu konkurētspējīgu preču un pakalpojumu atbalstīšana, paplašinot to noieta iespējas tirgū;
- veselīgāku darba apstākļu radīšana darbiniekiem;
- sabiedrisko organizāciju kapacitātes palielināšana, lai risinātu ar vidi un resursiem saistītās problēmas nākotnē.

Iespējamā ZPI ietekme: CO₂ emisijas tiktu samazinātas par 15 miljoniem tonnu gadā, ja visā ES tiktu pieņemti vienādi vides kritēriji attiecībā uz apgaismes un biroja aprīkojumu, piem., kā Somijas pilsētā Turku, samazinot elektroenerģijas patēriņu par 50 %.

Juridiskais konteksts

Saskaņā ar 2004. gada iepirkuma direktīvām (2004/18/EK un 2004/17/EK) nepārprotami noteikts, ka ir atļauts iekļaut vides apsvērumus iepirkuma procedūrās. Arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā jau ir izvērtēti šādi gadījumi, proti, 2002. gadā (*Concordia Bus* lieta) un 2003. gadā (*EVN Wienstrom* lieta), nosakot vides kritēriju iekļaušanas apmēru iepirkuma procedūrās. Ja šādi kritēriji tiek piemēroti taisnīgā un pārredzamā veidā, valsts iestādes var turpināt veicināt vides kvalitātes standartu ievērošanu savos iepirkumos.

ES vides tiesību akti arī nosaka obligātus iepirkumu nosacījumus konkrētās jomās, piemēram, bīstamo vielu kontrole, atkritumu apsaimniekošana un otrreizējā pārstrāde, videi nekaitīgu transportlīdzekļu iegāde, biroja IT aprīkojums un ēku energoefektivitāte (sk. aprakstu zemāk).

Obligātais ZPI konkrētās nozarēs:

Biroja IT aprīkojumam – minimālās energoefektivitātes prasības attiecas uz centrālās valdības iestādēm, kuras iepērk biroju IT aprīkojumu saskaņā ar ES energoefektivitātes marķējuma regulu (Nr. 106/2008).

Autotransporta līdzekļiem – saskaņā ar „tīro” transportlīdzekļu direktīvu (2009/33/EK) valsts iestādēm ir jāņem vērā enerģijas patēriņš un emisiju līmenis tiem iepērkamajiem transporta līdzekļiem, kuri pārsniedz ES noteiktās robežvērtības. Ir izstrādāta kopīga metodika transportlīdzekļu darbmuža ekspluatācijas izmaksu aprēķināšanai.

Ēkām – vēlākais no 2014. gada visos jaunbūvju un vērienīgos ēku pārbūves projektos būs jāievēro ēku energoefektivitātes direktīvā (2010/31/ES) noteiktās minimālās energoefektivitātes prasības. Līdz 2019. gadam visām jaunajām ēkām, kas atrodas valsts īpašumā vai kurās atrodas valsts iestādes, iābūt ..gandrīz nulles enerģijas

Godīga rīcība

Valsts iestādēm ne tikai jāizvēlas visizdevīgākais piedāvājums, bet arī jārīkojas godīgi, veicot iepirkumus, kas nozīmē iekšējā tirgus principu ievērošanu. Šie principi ietver pārredzamību, vienlīdzīgu attieksmi, nediskrimināciju un samērīgumu. Līgumslēdzējas iestādes nedrīkst radīt šķēršļus konkurencei, piemēram, nosakot pārāk ierobežojošas specifikācijas. Īstenojot ZPI, var pilnībā nodrošināt atbilstību šiem principiem un pieejai, ko dalībvalstis ir izstrādājušas ES līmenī un kas atspoguļo piemērojamās tiesību aktu prasības. „Videi nekaitīga publiskā iepirkuma rokasgrāmatā” sīki aprakstīts, kā jāveic ZPI procedūra, lai tiktu ievēroti visi ES noteikumi, kas attiecas uz publisko iepirkumu. Rokasgrāmatā ir aplūkoti visi iepirkuma procesa posmi.

Tirgus izpēte

Tirgus izpēte pirms jaunu ZPI prasību ieviešanas ir viens no veidiem, kā iepirkumu organizētāji var iegūt informāciju par iespējamo ietekmi uz konkurenci. Iegūt vairāk informācijas par videi nekaitīgiem risinājumiem ļauj arī konkursa dialoga procedūra, kurā tiek apspriesti tehniski jautājumi un kuru drīkst izmantot saskaņā ar ES iepirkuma regulējumu ar nosacījumu, ka tā norisinās taisnīgā un pārredzamā veidā. Publicējot iepriekšēju informatīvu paziņojumu (IIP) par nodomu piemērot ZPI kritērijus, arī var nodrošināt, ka uzņēmēji būs gatavi izpildīt šīs prasības.

Izdevumu lietderība

Zaļais iepirkums var ne tikai palīdzēt ietaupīt līdzekļus, bet arī dot ekoloģiskos ieguvumus. Ņemot vērā tādus faktorus kā enerģijas un ūdens patēriņš, bīstamo vielu izmantojuma samazināšana, pārstrādātu materiālu izmantošana un pareiza atkritumu apsaimniekošana, ZPI var palīdzēt ietaupīt, veicot dažādu preču un pakalpojumu iepirkumus.

Tā tas ir jo īpaši tad, ja iepirkuma procesā tiek izmantots **aprites cikla izmaksu (ACI)** aprēķins, lai ņemtu vērā ne tikai iepirkuma cenu, bet visas izmaksas, kas radīsies ražojuma vai pakalpojuma izmantošanas laikā.

ACI aprēķins ļauj ietaupīt izmaksas, jo iepirkuma organizētāji var izvēlēties risinājumu, kas dos lielāko ieguvumu par labāko cenu visā tā aprites cikla laikā.

ZPI priekšrocības: Apvienotajā Karalistē Vides, pārtikas un lauku attīstības ministrija vērtēja, kādu naudas ietaupījumu rada mēbelēm noteikto ZPI kritēriju piemērošana. Tika konstatēts, ka vienpadsmit gadu laikā varētu ietaupīt 40,7 miljonus sterliņu mārciņu (47,2 miljonus eiro), ja visas valdības centrālās nodaļas un izpildaģentūras ieviestu šos kritērijus. Ietaupījumu veidotu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanās, pārstrādātu materiālu izmantošana, kā arī samazinātas rezerves daļu un atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, kas rastos mēbeļu atkārtotas izmantošanas rezultātā.

Papildus iepirkuma cenai, kā arī ekspluatācijas, apkopes un utilizācijas izmaksām dažas ACI aprēķina metodes iekļauj izmaksas, kas saistītas ar konkrētu ārējo vides faktoru, piemēram, CO₂ emisijām.

Piemēram, „**tīro**” **transportlīdzekļu direktīva (2009/33/EK)** nosaka metodiku to izmaksu novērtēšanai, kas saistītas ar degvielas patēriņu, siltumnīcefekta gāzu un cieto daļiņu emisijām, iepērkot autotransporta līdzekļus.

Citas jomas, kurās ACI aprēķinu bieži izmanto videi nekaitīgāku risinājumu izvēles pamatošanai, ietver **iekštelpu/āra apgaismojumu, ēku siltināšanu** un citus **celtniecības materiālus, IT aprīkojumu** un citus **enerģiju patērējošus izstrādājumus**.

Ir izstrādāti dažādi ACI rīki un metodikas piemērošanai iepirkuma procesā. Sīkāka informācija par tām ir pieejama šā dokumenta aizmugurē.

ZPI priekšrocības: pateicoties *EcoBuy* programmai, no 2004. līdz 2007. gadam Vīnes pilsēta ietaupīja 44,4 miljonus eiro, samazinot CO₂ par vairāk nekā 100 000 tonnām. Ir izveidotas darba grupas, lai aptvertu visas preču un pakalpojumu grupas un kritērijus, kas izstrādāti, lai novērstu galvenās problēmas. Ietaupījumi ir izveidojušies, piemēram, tīrīšanas līdzekļu ierobežotas izmantošanas un energoefektīvu ēku tehnisko sistēmu uzstādīšanas rezultātā. Lai noteiktu ietaupījumus, tiek izmantota aprites cikla izmaksu aprēķināšanas metode.

Mērķu sasniegšana vides jomā

Vietējā un reģionālā līmeņa, kā arī valsts pārvaldes iestādes arvien vairāk apzinās nepieciešamību izmantot resursus efektīvi un sasniegt konkrētus politikas mērķus un uzdevumus siltumnīcefekta gāzu emisijas, enerģijas, ūdens un atkritumu jomā. Zemes izmantošana un transporta radīto lokalizēto emisiju samazināšana ir arī galvenās problēmas, ar kurām saskaras daudzas iestādes.

ZPI ļauj īstenot vides politiku saistībā ar publiskajā sektorā slēdzamajiem līgumiem.

Izmantojot Eiropas Komisijas zaļā publiskā iepirkuma pieeju, vispirms tiek noteikta katra ražojuma vai pakalpojuma, vai būvdarbu galvenā ietekme uz vidi, pamatojoties uz pilna aprites cikla analīzi, un pēc tam piedāvāti šai ietekmei atbilstoši iepirkuma kritēriji. Tādējādi iespējams skaidri saskatīt saistību starp iepirkuma procesu un ieguvumiem vides jomā.

Potenciālā ZPI ietekme: ja viss Eiropas publiskais sektors pieņemtu Dānijas Vides ministrijas pamatnostādnes attiecībā uz automobiļiem, oglekļa dioksīda emisijas samazinātos par aptuveni 100 000 tonnu gadā, bet degvielas un ekspluatācijas izmaksas par vienu trešdaļu. Ja visas Eiropā esošās automašīnas sasniegtu šos standartus, CO₂ emisijas samazinātos par 220 miljoniem tonnu, ievērojami veicinot mērķa sasniegšanu Eiropas siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas jomā līdz 2020. gadam.

Kas nepieciešams ZPI īstenošanai?

Daudzas valsts iestādes Eiropā ir pieņēmušas lēmumu veidot ZPI politiku vai arī iekļaut savā darbībā apņemšanos īstenot ZPI citās politikajās nostādņēs. Lielākā daļa dalībvalstu ir pieņēmušas valsts rīcības plānu saistībā ar ZPI. ZPI ieviešanai nepieciešama efektīva dažādu struktūrvienību un darbinieku sadarbība organizācijas ietvaros. Turklāt augsta līmeņa atbalsts parasti tiek uzskatīts par svarīgu faktoru veiksmīgai ZPI ieviešanai.

Lai šāda politika būtu efektīva, tai ir:

- jānosaka konkrēti mērķi, prioritārās nozares un termiņi;
- jānorāda ietvertu iepirkuma pasākumu apjoms;
- jānosaka vispārējā atbildība par politikas īstenošanu;
- jānodrošina efektīva tās mērķu popularizēšana un jāsniedz atbilstīgas norādes un apmācība;
- jāiekļauj mehānisms izpildes pārraudzībai.

Piemērs: zaļā publiskā iepirkuma organizētāju mācības Rumānijā

Ar Vides un meža ministrijas starpniecību 2009. gadā Rumānijā tika uzsākta ZPI mācību programma, kuras mērķis bija palielināt izpratni par ieguvumiem vides jomā, ko varētu dot ZPI izmantošana, un popularizēt attiecīgus instrumentus, metodes un paraugpraksi. Mācību programmas rezultātā ir sagatavots ziņojums par zaļo kritēriju iekļaušanu iepirkuma procedūras dokumentācijā, ir sastādīts saraksts ar tiem publisko iepirkumu organizētājiem centrālajā valsts pārvaldē, kuri izvēlas ZPI, ir izdota ZPI rokasgrāmata pasniedzējiem un 49 pasniedzēji ir gatavi uzsākt izglītošanas darbu.

ES līmenī ir izveidoti vairāki resursi ZPI īstenošanai, un tie ir pieejami ES ZPI tīmekļa vietnē. Tīmekļa vietnē ir atrodama informācija par politiskām nostādnēm un tiesisko regulējumu ZPI jomā, par aktuālajām tendencēm ES un dalībvalstīs, par pētījumiem saistībā ar ZPI, kā arī mācību materiāli un daudzi citi noderīgi resursi.

Vietnē ir arī atrodami **ES ZPI kritēriji un tehniskā pamatojuma ziņojumi** vairākās Eiropas Savienības dalībvalstu valodās. ES ZPI kritēriji aptver lielu daļu to preču un pakalpojumu, kurus parasti iepērk valsts iestādes. Ir skaidri aprakstīti veidi, kā pārbaudīt atbilstību kritērijiem, lai nodrošinātu, ka iegādātās preces un pakalpojumi patiešām dod paredzētos ieguvumus vides jomā.

Kritēriji iedalās pamatkritērijos un vispārējos kritērijos, un tos var tieši iekļaut iepirkuma procedūras dokumentācijā. Pamatkritēriji attiecas uz galvenajiem vides aspektiem, un tos paredzēts izmantot, veicot vien minimālas papildu pārbaudes, kā arī nav paredzams izmaksu pieaugums. Vispārējos kritērijus piemēro, lai iepirkuma rezultātā iegādātos vislabākos tirgū pieejamos videi nekaitīgos produktus.

Pieejamie ES ZPI kritēriji (no 2011. gada septembra):

- kopēšanas un zīmēšanas papīram;
- tīrīšanas līdzekļiem un pakalpojumiem;
- biroja IT aprīkojumam;
- būvniecībai;
- transportam;
- mēbelēm;
- elektroenerģijai;
- pārtikai un ēdināšanas pakalpojumiem;
- tekstilizstrādājumiem;
- dārzkopības produktiem un pakalpojumiem;
- logiem, stiklotām durvīm un jumta logiem;
- siltumizolācijai;
- cietiem grīdas segumiem;
- sienu paneļiem;
- siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerācijai;
- ceļu būvei un ceļa zīmēm;
- ielu apgaismojumam un satiksmes signāliem;
- mobiliem telefoniem.

Papildu kritēriji tiek izstrādāti un tiks publicēti ES ZPI tīmekļa vietnē.

Progresā pārraudzība

Lai novērtētu progresu ZPI mērķu sasniegšanā, ir jāievieš efektīva pārraudzības sistēma.

Vairākas ES dalībvalstis ir ieviesušas vai šobrīd ievieš sistēmas ZPI īstenošanas pārraudzībai valstī, dažkārt nosakot īpašas procedūras, kas jāievēro, apkopojot informāciju. Arī Eiropas Komisija veic pārraudzības pasākumus.

Pārraugot ZPI rezultātā noslēgto līgumu skaitu un summas, ir ieteicams veikt regulāru ZPI pasākumu kvalitatīvu pārskatu, pievēršot uzmanību konstatētajiem šķēršļiem, korektīviem pasākumiem, nepieciešamiem papildu uzlabojumiem, kā arī turpmāko mērķu novērtējumam.

Eiropas Komisija pārrauga ZPI ieviešanu

Eiropas Komisija 2009. gadā publicēja pētījumu, kurā aplūkota Zaļā publiskā iepirkuma ieviešanas gaita septiņās dalībvalstīs (Apvienotajā Karalistē, Austrijā, Dānijā, Nīderlandē, Somijā, Vācijā un Zviedrijā) 2006. un 2007. gadā.

Pētījumā noskaidrots, kā dažādos valsts pārvaldes līmeņos tiek piemēroti pirmie ES ZPI kritēriji, kas izstrādāti attiecībā uz desmit preču/pakalpojumu grupām. Pētījumā arī analizēta ZPI ietekme uz CO₂ un finanšu rādītājiem. Pētījuma rezultāti un sīks ZPI ietekmes noteikšanai izstrādātās metodikas apraksts ir pieejams ZPI tīmekļa vietnē.

Eiropas Komisija 2011. gadā organizēja vēl vienu pētījumu, šoreiz pētot ZPI īstenošanu 2009. un 2010. gadā visās 27 dalībvalstīs attiecībā uz tām pašām desmit preču grupām. Šā pētījuma rezultāti arī būs pieejami ZPI tīmekļa vietnē.

Slēdzot dažāda veida līgumus, nepieciešama atšķirīga pieeja ZPI. Turpmāk minēti galvenie ZPI ieviešanas aspekti attiecībā uz būvdarbu, biroja IT aprīkojuma, papīra un koksnes izstrādājumu iepirkumiem, kā arī minēti to piemērošanas piemēri.

Būvdarbi

Tā kā būvniecības nozare būtiski ietekmē vidi (piemēram, ēkas sastāda aptuveni 36 % no kopējām CO₂ emisijām ES un ēku vajadzībām tiek izmantoti 40 % no kopējā enerģijas galapatēriņa), šajā jomā noteikti būtu jāpiemēro ZPI procedūras.

Ieviešot ZPI būvniecības nozarē, uzmanību vajadzētu pievērst šādiem aspektiem:

- atlases kritērijiem arhitektiem un inženieriem, pamatojoties uz viņu pieredzi ilgtspējīgu ēku projektēšanā, un būvuzņēmējiem, ņemot vērā viņu pieredzi atbilstošu vides pārvaldības pasākumu piemērošanā būvlaukumā;
- energoefektivitātes standartu minimumam ar papildu nosacījumiem, kad darbības rādītāji pārsniedz prasību minimumu;
- priekšrokas došanai projektiem, kas ietver sistēmas, kuras paredz atjaunojamās enerģijas avotu izmantošanu;
- ierobežojumiem attiecībā uz bīstamo vielu saturu būvmateriālos un pamudinājumam izmantot ilgtspējīgā veidā iegūtus kokmateriālus un materiālus, kas izgatavoti no otrreiz pārstrādātām izejvielām;
- līguma noteikumiem, kas nosaka atkritumu un resursu pārvaldību un celtniecības materiālu nogādāšanu būvlaukumā, samazinot ietekmi uz vidi.

Piemērs: plānojot būvēt jaunu skolas ēku Maltā, iepirkuma nolikums paredzēja, ka tai jānodrošina enerģijas pašapgāde, izmantojot atjaunojamās enerģijas avotus. Šā mērķa sasniegšanai pretendenti varēja iesniegt dažādus risinājumus. Tika noteikts prasību minimums enerģijas un ūdens patēriņa efektivitātei, kā arī papildu nosacījumi vēl labākam sniegunam līguma slēgšanas posmā. Izvēlētais priekšlikums paredzēja uzstādīt saules paneļus un vēja turbīnas, kas pirmajos desmit mēnešos pēc līguma noslēgšanas kopā saražotu 35 000 kWh.

Biroja IT aprīkojums

Fakts, ka valsts iestādes ir lielākās biroja IT aprīkojuma patērētājas, rada lieliskas iespējas ne tikai ietaupīt šajā jomā, bet arī sekmēt augstāku vides standartu ieviešanu tirgū.

ZPI pieeja IT aprīkojuma iegādei parasti ietver:

- energoefektivitātes prasības darbības, gaidlaika un izslēgšanas režīmā. Centrālās valdības iestādēm ir jāpiemēro jaunākie energoefektivitātes kritēriji, kas izklāstīti ES energoefektivitātes marķējuma regulā kā minimālās prasības. Līguma slēgšanas posmā var noteikt augstākas energoefektivitātes prasības, kas pārsniedz noteikto minimumu;
- dizainu, kas nodrošina ilgzturību un atvieglo iekārtas modernizēšanu vai sastāvdaļu nomaiņu, piemēram, viegli pieejamas atmiņas kartes vai vienkārša demontāža, kas atvieglo detaļu otrreizēju pārstrādi;
- cilvēka veselībai vai videi bīstamu vielu ierobežošanu;
- trokšņu līmeņa ierobežošanu.

Piemērs: Stokholmas apgabala padome 2010. gadā noteica ZPI prasības datoriem, proti, ļoti zems enerģijas patēriņš, pārstrādātas plastmasas izmantošana jaunos izstrādājumos un svina, dzīvsudraba un halogenētu liesmu slāpētāju neizmantošana jaunos datoros. Līdz 2014. gada beigām apgabala padome paredz samazināt tās izmantoto datoru ietekmi uz vidi, tostarp to izmantošanas laikā, par 40 %, samazināt bīstamo vielu svaru par 8 miljoniem kilogramu un samazināt apgabala padomes radītās CO₂ emisijas par 2 miljoniem kilogramu.

Papīra un koksnes izstrādājumi

Mežu izciršanas, bioloģiskās daudzveidības izzušanas, ūdens un enerģijas patēriņa un ķīmiskā piesārņojuma dēļ papīra un koksnes izstrādājumu ražošana var radīt nopietnu ietekmi uz vidi.

Daudzas valsts iestādes savos papīra un koksnes izstrādājumu iepirkumos ir iekļāvušas šādus kritērijus:

- papīrs ir izgatavots no pārstrādātām šķiedrām un/vai no ilgtspējīgi apsaimniekotos mežos iegūtām neapstrādātām šķiedrām;
- papīrs nesatur hloru vai tas balināts bez elementārā hlorā;
- ir pieejama informācija par koksnes piegādes ķēdi, kas apstiprina koksnes ieguves likumību (saskaņā ar ES kokmateriālu un koka izstrādājumu regulu Nr. 995/2010). To pārbauda, izmantojot trešās puses sertifikācijas shēmu (piem., *FSC*, *PEFC* vai līdzvērtīgu) vai piešķirot licenci saskaņā ar *FLEGT* sistēmu;
- ekodizaina principu piemērošana mēbelēm, kas ļauj pielāgot un atkārtoti izmantot izstrādājumus.

Piemērs: Bulgārijas Vides un ūdens resursu ministrija noteica, ka papīram, kas iepirkts izmantošanai tās birojā, ir jābūt pilnībā izgatavotam no otrreizēji pārstrādātām šķiedrām. Pirms iepirkuma veiktā tirgus analīze atklāja, ka videi nekaitīgāka papīra iegāde neprasīs papildu izdevumus. Ņemot vērā ministrijas veiksmīgo pieredzi, Bulgārijas Centralizēto iepirkumu birojs arī noslēdza līgumu par tāda papīra piegādi vairākām valsts iestādēm, kas pilnībā izgatavots no otrreizēji pārstrādāta papīra.

Papildu resursi

ES ZPI tīmekļa vietne ir izveidota kā galvenais resurss, kur iegūt informāciju par ZPI. Tur ir atrodamī:

- kopējie ZPI kritēriji un tehniskā pamatojuma ziņojumi;
- „Videi nekaitīga publiskā iepirkuma rokasgrāmata”, kur iepirkumu organizētāji var smelties informāciju par ZPI tiesiskajiem un praktiskajiem aspektiem;
- ZPI palīdzības dienests, kas sniedz atbildes uz ieinteresēto personu jautājumiem;
- ziņu izlaidumi, kur publicētas jaunākās ziņas saistībā ar ZPI un daudzi ZPI ieviešanas piemēri dalībvalstīs;
- informācija par ACI metodiku, ekomarķējumu un citiem avotiem, ko var izmantot ZPI kritēriju izstrādē;
- atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem un galveno ZPI terminu un jēdzienu vārdnīca;
- jaunākā informācija par valstu rīcības plāniem un politiskajām nostādnēm ZPI jomā;
- pētījumi, projekti, videomateriāli, tiesā izskatītās lietas, informācija par juridisko un politisko kontekstu, mācību materiāli.

Papildus ir pieejami vairāki vērtīgi tiešsaistes resursi **dalībvalstu ZPI tīmekļa vietnēs** un **Eiropas vietnēs**. Saites uz šīm adresēm ir pieejamas ES ZPI tīmekļa vietnē:

<http://ec.europa.eu/environment/gpp>

Attēli uz vākiem: *The Flying Dutchman/*

istockphoto.com, dobrinov/
istockphoto.com, *Stephan Köhler (ICLEI)*
© Eiropas Savienība, 2011
Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

doi: [10.2779/8673](https://doi.org/10.2779/8673)

Pēdējais vāks